

1.1.2024

Laatukäsikirja

Kaaria Oy

Heidi Saukko

Sisällys

Kaaria Oy	2
Organisaatiokuvaus	2
Kaarian arvot	2
Arki Kaarian sijaishuoltoyksiköissä.....	3
Sijoitusprosessi	3
Omaohjaajatyöskentely.....	4
Lapsen rajoittaminen sijaishuollossa.....	4
Yhteistyö lapsen perheen ja läheisten kanssa	5
Yhteistyötahot	5
Lapsen osallisuus	5
Kaarian henkilökunta	5
Työntekijän hyvinvointi	6
Perehdytys	6
Henkilökunnan koulutus.....	7
Toiminnan kuvaus.....	7
Toimintaa ohjaavat lait ja veloitteet	7
Omavalvonta	8
Dokumentointi.....	8
Sijaishuollon yksiköiden vuorokausihinnan sisältö	8
Kaarian visio ja strategiset tavoitteet.....	8

Kaaria Oy

Kaaria Oy on vuonna 2021 perustettu kotimainen, yksityisiä sosiaalialan palveluja tarjoava toimija, jolla on vankka kokemus alalta. Kaarian lastensuojeluyksiköiden työntekijät ja vastuuhenkilöt ovat kokeneita ja vahvoja alan ammattilaisia. Kaaria on pieni ja juuri siksi ihmisen kokoinen toimija vaikuttamaan suuriin asioihin ja luomaan uutta, kestävämpää arkea lastensuojeluun. Kaaria näkee lastensuojelun kipupisteet. Edelläkävijänä se kehittää uusia palveluja ja löytää uusia toimintamalleja. Kaaria vastaa kysyntään tuottamalla tarpeellisia ja laadukkaita palveluja.

Organisaatiokuvaus

Kaaria Oy toimii emoyhtiönä kolmelle tytäryhtiölle, joita ovat Erpekon Oy, Support House Oy sekä Haukkalanmäki Oy.

Tytäryhtiöistä Erpekon Oy toimii Pohjois-Pohjanmaalla ja on paremmin tunnettu Siikajoen Nuorisokotina. Sillä on kaksi laitoshoidon perustason yksikköä Siikajoenkylällä. Support House Oy toimii Hausjärvellä sekä Hämeenlinnassa. Hausjärvellä on Riihilähteen lastenkoti, jossa samassa pihapiirissä on kaksi laitoshoidon erityistason yksikköä sekä tukiasunto esimerkiksi jälkihuolto- nuorelle. Hämeenlinnassa toimii Lastenkoti Lähde, joka on laitoshoidon perustason yksikkö. Keski-Suomessa sijaitsee Haukkalanmäki Oy, jolla on laitoshoidon perustason yksiköt Laukaassa ja Suolahdessa.

Kaarian toiminnasta vastaa hallitus ja johtoryhmä toimitusjohtajan johdolla. Jokaisessa yksikössä on yksikönjohtaja sekä vastaavat ohjaajat, jotka vastaavat yksikön toiminnasta ja lähiesihenkilötyöstä. Yksiköiden henkilöstörakenne täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Kaarian arvot

Jokainen kohtaaminen on tärkeä, ja jokainen kohtaaminen jättää jäljen. Kaariassa haluamme varmistaa, että lapsi saa kasvaa ja kehittyä turvallisessa vuorovaikutuksessa lastenkodin henkilökunnan kanssa. Työntekijämme kohtaavat lapsen yksilöllisesti ja ammattitaitoisesti ja työskentelevät tavoitteellisesti lasten tulevaisuuden eteen. Yhteiset arvot luovat pohjaa hyvälle ja tavoitteelliselle työlle.

Jokainen Kaarian työntekijä on sitoutunut työssään kunnioittamaan ja noudattamaan Kaarian arvopohjaa. Arvotyöskentelyn kautta taustat arvojen takana sekä toimintamallit niiden käytäntöön tuomisessa tulevat tutuiksi. Toimintaamme ohjaavat arvot ovat

- o Kohtaaminen

Jokaiselle ihmiselle on suuri merkitys sillä, miten tulee kohdatuksi, ja erityisesti lastensuojelutyössä lämmin, aito ja läsnä oleva kohtaaminen on ensiarvoisen tärkeää. Kun ohjaaja kohtaa lapsen ja tämän perheen ensimmäisen kerran, luodaan sillä pohja koko tulevalle yhteistyölle. Kun ohjaaja kohtaa lapsen jatkuvasti arjessa kunnioittavalla ja kiireettömällä tavalla, se synnyttää turvallisen vuorovaikutuksen ilmapiirin. Työntekijöiden

kesken aito ja välittävä kohtaaminen luo pohjaa koko laitossyhteisön lämpimälle tunneympäristölle. Jokainen ansaitsee tulla kohdatuksi ja nähdyksi arvokkaana ja hyväksyttynä jokaisessa arjen kohtaamisessa.

- Turvallinen arki

Turvan kokeminen on tärkeää jokaiselle, mutta erityisen tärkeää se on traumataustaisille tai muutoin oireileville kodin ulkopuolelle sijoitetuille lapsille. Luomme Kaarialla turvallisen arjen päivittäisten, toistuvien rutiinien ja yhdessä sovittujen sääntöjen avulla. Kunnioitamme jokaisen henkilökohtaisia rajoja ja kohtelemalla toisiamme turvallisella tavalla kaikin tavoin. Turvallinen arki on myös työntekijän hyvinvoinnin ja työmotivaation kannalta ensiarvoisen tärkeää.

- Ihmisen kokoinen

Kaarian toiminta on läpinäkyvää ja helposti lähestyttävää. Taustaorganisaatio on ketterä toimimaan jokaisen tytäryhtiön asioissa ja myös kehittämään toimintaa tarvittavaan suuntaan.

- Riittävän hyvä elämä

Lapsen oikeuksien mukaan jokaisella lapsella on yhtäläinen oikeus hyvään elämään. Tämä oikeus jatkuu läpi elämän, ja mielestämme jokaisella on oikeus määritellä itselleen riittävän hyvä elämä. Kun työntekijämme oppii tuntemaan lapsen, hän voi kulkea lapsen rinnalla ja aidosti auttaa ja opastaa lasta luoman itselleen juuri hänen näköisensä, riittävän hyvä elämä. Aina ei tarvitse olla paras versio itsestään, riittävän hyvä riittää.

Arki Kaarian sijaishuoltoyksiköissä

Kaarian yksiköiden yksi tavoite on tarjota sijoitettaville lapsille mahdollisimman kodinomaisen ja viihtyisä asuinympäristö, jossa myös lapsen perhe voi sovitusti vieraila. Arkea rytmittää ennakoitava struktuuri, jossa on säännölliset ruokailuajat sekä muut toiminnot. Koulu- ja opiskelikäiset lapset ja nuoret lähtevät yksiköistä arkipäivisin kouluun tai koulunkäynti järjestetään yksikössä. Lapset voivat harrastaa mielenkiintonsa mukaisia harrastuksia, ja niihin kannustetaan ja tuetaan. Yksiköissä asuvat lapset kokoontuvat säännöllisesti vuorossa olevien aikuisten kanssa yhteisiin palaverihin, joissa käydään läpi arjen kuulumisia ja lapset saavat mahdollisuuden jakaa omia ajatuksiaan ja ehdotuksia arkeen. Yksilöharrastusten lisäksi säännöllisesti järjestetään myös erilaista yhteistä tekemistä ja juhlistetaan kalenterivuoden juhlapäiviä.

Sijoitusprosessi

Lapsen sijoitusprosessi alkaa sijaishuoltopaikan näkökulmasta siitä, kun esimerkiksi lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä soittaa ja kysyy sijoituspaikkaa. Tässä kohtaa mietitään,

vastaavatko tarjoamamme palvelut ja sijaishuoltopaikka lapsen tarpeita ja käydään läpi mahdollisia muita interventioita, jotka voivat olla jo olemassa olevia tai tulevia. Jos päädytään siihen, että paikka palvelee lapsen tarpeita, sovitaan lapselle tutustumiskäynti sijoituspaikkaan. Aina tutustumiskäynti ei ole mahdollinen esimerkiksi silloin, jos kyseessä on kiireellinen sijoitus. Lapselle ja perheelle kerrotaan ennen sijoitusta ja sijoituksen alussa sijaishuoltopaikan käytänteistä ja tuetaan lasta asettumaan yksikköön. Sijoituksen alussa laaditaan asiakassuunnitelma ja muut tarvittavat asiakirjat. Palvelun vaikuttavuutta ja laatua arvioidaan koko sijoituksen ajan. Sijoitus voi päättyä eri tavoin: esimerkiksi lapsen kotiutumiseen, sijaishuoltopaikan vaihtoon tai itsenäistymiseen. Myös sijoituksen päättäminen tehdään suunnitelmallisesti ja samalla luodaan mahdolliset jatkosuunnitelmat.

Omaohjaajatyöskentely

Jokaiselle yksikköömme sijoitetulle lapselle on nimetty omaohjaaja. Omaohjaajan roolissa lasta kohden voi toimia myös kaksi ohjaajaa työparina. Omaohjaaja työskentelee lapsen parhaaksi yhdessä muun henkilökunnan kanssa, mutta on parhaiten tietoinen hänelle nimetyn lapsen hoitoon ja kasvatukseen liittyvistä asioista, kuten hoito- ja kasvatussuunnitelman laatimisesta, yhteydenpidosta lapsen verkostoihin sekä lapsen arkeen liittyvien asioiden hoitamisesta tai niiden hoitamisen delegoinnista. Omaohjaaja on myös säännöllisesti yhteydessä lapsen kotiin arjen kuulumisten välittäjänä. Virallisten ja juoksevien asioiden lisäksi omaohjaajatyöskentelyyn kuuluu tärkeänä osana ajan varaaminen lapsen kanssa yhteistä tekemistä varten, keskusteluhetket ja soveltuva menetelmätyöskentely.

Omaohjaajan merkitys lapsen arjen sujumisessa on keskeinen sijoituksen alusta sen päättymiseen saakka, ja lapsen ja omaohjaajan välisen luottamuksen rakentaminen on tärkeää heti ensiaskelista asti. Omaohjaajan rooli voi olla merkittävä myös nivelvaiheessa nuoren sijoituksen päättyessä itsenäistymiseen. Omaohjaaja ei välttämättä ole koulutukseltaan terapeutti, mutta omaohjaajan ja lapsen välinen suhde voi olla terapeutin ja mahdollistaa korjaavia kokemuksia.

Lapsen rajoittaminen sijaishuollossa

Sijaishuollon yksiköissämme voidaan huostaan otettua tai kiireellisesti sijoitettua lasta tarvittaessa rajoittaa lastensuojelulain mukaisin rajoittamistoimenpitein, jos se todetaan lapsen tai ympäristön hyvinvoinnin ja turvallisuuden kannalta tarpeelliseksi. Rajoittaminen on kuitenkin aina viimesijainen toimenpide, ensisijaisesti käytetään kasvatuksellisia keinoja. Rajoitus toteutetaan aina turvallisesti ja lopetetaan heti, kun se ei ole välttämätöntä. Rajoitustilanne puretaan aina keskustellen lapsen kanssa jälkikäteen rajoitukseen johtaneista tilanteista sen päättymiseen asti. Henkilökunnan osaaminen rajoitustoimenpiteiden toteuttamiseen varmistetaan säännöllisen koulutuksen avulla.

Rajoitustoimenpiteestä tehdään aina päätös, jonka voi tehdä laitoksessa siihen nimetty henkilö tai lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. Päätöksestä kuullaan lasta ja hänen huoltajiaan, kerrotaan oikeudesta valittaa ja annetaan siihen tarvittava ohjeistus.

Yhteistyö lapsen perheen ja läheisten kanssa

Sijoituksenkin aikana lapsella on oikeus ylläpitää suhteita perheensä ja itselleen tärkeiden ihmisten kanssa, ellei tätä pakottavasta syystä ole jollain tavoin rajattu. Läheisten ihmissuhteiden jatkuvuus on tärkeää, ja niitä tuetaan suunnitelman mukaisesti. Sijoituksen lähtökohtainen tavoite on aina perheen jälleenyhdistäminen, ja tätä tavoitetta kohti pyritään jokaisen sijoitetun lapsen kohdalla.

Yksiköstä ollaan säännöllisesti yhteydessä lapsen perheeseen ja kerrotaan lapsen kuulumisia, akuuteista ja poikkeavista tilanteista tiedotetaan viipymättä. Vanhemmille toimitetaan kuukausittain raportti, jossa kuvataan lapsen arjen sujumista ja arvioidaan sijoitukselle asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Yhteistyötahot

Lapsen perheen ja muiden läheisten lisäksi yhteistyötä tehdään hyvinvointialueen ja ympäröivän yhteisön eri toimijoiden kanssa hyvin laajasti. Näitä tahoja ovat sosiaalihuollon lisäksi esimerkiksi koulu sekä terveydenhuollon palvelut.

Lapsen osallisuus

Jokaisessa sijaishuoltoyksikössämme laaditaan osana omavalvontaa lapsen hyvää kohtelua koskeva suunnitelma, jonka työstämiseen osallistuvat myös yksikössä asuvat lapset. Suunnitelmassa kuvataan ymmärrettävästi esimerkiksi turvallisen arjen mahdollistavia toimintamalleja, käytettävissä olevia rajoitustoimenpiteitä sekä niihin liittyviä käytänteitä sekä kerrotaan sijoitetun lapsen oikeusturvaan liittyvistä asioista.

Kaarian sijaishuoltoyksiköissä lapsen osallisuus näkyy päivittäin ja sitä tuetaan osallistamalla lapsia aikuisen seuraksi arjen puuhiin. Lasten toiveita kuunnellaan esimerkiksi valittaessa erilaisia aktiviteetteja viikkoon. Ohjaajat viettävät lasten kanssa aikaa jutellen ja pelaillen, mutta kunnioittavat myös lapsen yksityisyyttä ja ikätasoista toivetta omaan rauhaan. Lapsi saa osallistua oman huoneensa sisustamiseen niin, että hän voi kokea sen henkilökohtaiseksi ja persoonalleen sopivaksi tilakseen.

Kaarian henkilökunta

Kaarian organisaatorakenne koostuu emoyhtiöstä ja sen alla toimivista tytäryhtiöistä. Koko toiminnasta vastaa toimitusjohtaja ja johtoryhmä, mutta arjen tärkein työ tehdään sijaishuoltoyksiköissä. Yksiköissä työskentelee ohjaajina lain vaatimuksen mukaisesti sosiaali- ja terveysalan sekä opetusalan ammattilaisia kolmessa vuorossa. Lisäksi yksiköissä on lähijohto yksikkökohtaisesti vaihtelevalla kokoonpanolla, mutta käytännössä lähiesihenkilönä toimii yksikönjohtaja ja mahdollisesti vastaava ohjaaja. Tarkempi kuvaus yksikkökohtaisista

henkilöstömääristä ja osaamisvaatimuksista löytyy yksiköiden omista omavalvontasuunnitelmista.

Johtoryhmä kokoontuu vähintään kuukausittain palaveriin ajankohtaisten asioiden äärelle, ja myös jokaisessa yksikössä henkilökunnalla on säännölliset palaverit. Lisäksi organisaation koko henkilökunta tapaa toisiaan ja verkostoituu Kaarian yhteisillä henkilöstöpäivillä.

Kaarian toimintaa ohjaa henkilöstöpolitiikassa työainsäädäntö, olemme sitoutuneita noudattamaan työsuojelun periaatteita. Noudatamme yksityisen sosiaalialan TES:ä.

Työntekijän hyvinvointi

Henkilöstön hyvinvointi on laadukkaan palvelun merkittävin pohja. Kaariassa nähdään jokainen työntekijä arvokkaana työyhteisön jäsenenä, jolla on tärkeä rooli arjen sujumisen kannalta. Hyvinvoivalla työntekijällä on riittävästi voimavaroja voidakseen olla sijaishuoltoyksikön arjessa aidosti läsnä ja tukena erityisesti lapsia varten, mutta myös vahvana osana hyvinvoivaa työtiimiä.

Työssä viihtymisen ja työn mielekkyyden kannalta on tärkeää, että työssään voi käyttää ammattitaidon lisäksi omia persoonallisia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan. Olemme Kaariassa halukkaita mahdollisuuksien mukaan tukemaan työntekijän omia toiveita toimenkuvan ja lisäkoulutautumisen suhteen. Jokaisen Kaarialaisen kanssa käydään myös säännölliset kehityskeskustelut, jolloin työntekijän vahvuudet, mahdolliset kehittämisen paikat sekä tavoitteet voidaan tunnistaa ja tehdä näkyväksi.

Arjen työssäjaksamisen kannalta on tärkeää, että jokaisessa yksikössämme on läsnä oleva lähiesihenkilöstö. Säännöllisesti pidettävät tiimipalaverit ovat arvokkaita hetkiä, jolloin työntekijät voivat yhdessä käydä läpi työtehtäviä ja vahvistaa yhteistä näkymää tavoitteista.

Kaariassa työntekijä saa käyttöönsä työterveyspalvelut, hyvinvointiedut sekä säännöllisen työnohjauksen. Työssä jaksamisen tukena käytössä on myös varhaisen tuen malli, ja keräämme säännöllisesti palautetta työntekijäkokemuksesta. Näiden keinojen avulla mahdolliset epäkohdat ja työntekijöiden kuormitustekijät huomataan ajoissa, ja niihin voidaan etsiä ratkaisumalleja ja tarvittavaa tukea mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Perehdytys

Uuden työntekijän perehdytys työhönsä on tärkeä, lain säätelämä osa toiminnan laatua. Yksiköillä on käytössä omat perehdytysuunnitelmansa, joiden pohjalta perehdytys etenee. Käytännössä perehdytys on aina nimetyn työntekijän vastuulla, ja aluksi uusi työntekijä tutustutetaan omavalvontasuunnitelmaan ja muihin työn laadukkaan suorittamisen kannalta olennaisiin dokumentteihin. Perehtymistä seurataan säännöllisin keskusteluin ja muilla sovituilta keinoilla. Kaarialla on myös käytössään Kaarialaisen käsikirja, josta löytyy työntekijän kannalta tärkein tieto kootusti.

Henkilökunnan koulutus

Kaarian henkilökunnalla on muodollisesti pätevä koulutus suoritettavaan työhön. Koulutusnimikkeitä voivat olla esimerkiksi AMK-tasoiset sosionomi ja sairaanhoitaja sekä perustason tutkinnoista lähihoitaja sekä nuoriso- ja vapaa-ajanohjaaja. Sijaishuoltoyksiköissä työskenteleviltä tarkistetaan rikosrekisteriote. Tutkintotodistuksen lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön ammattipätevyys sekä tarvittava muu osaaminen tarkistetaan ennen työn aloitusta. Lisäosaamisena henkilökunnalla voi olla esimerkiksi neuropsykiatrista tai päihde- ja mielenterveystyön osaamista.

Kaariassa kannustetaan lisäkouluttautumaan ja kouluttautumista myös tuetaan erilaisin, yhdessä sovittavin järjestelyin. Henkilökuntaa myös koulutetaan ja osaamista ylläpidetään sekä päivitetään työnantajan toimesta.

Toiminnan kuvaus

Kaarian lastensuojelun yksiköihin on sijoitettu pääsääntöisesti 7–17-vuotiaita kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia. Lapset voivat olla sijoitettuna huostaan otettuina, kiireellisen sijoituksen kautta tai avohuollon tukitoimena.

Kaaria tuottaa tällä hetkellä pääasiallisesti lastensuojelun sijaishuollon palveluita. Muina palveluina tarjotaan jälkihuollon palveluita sekä perhetyötä, johon sisältyy perhearviointi. Kaarian toimintaa kehitetään jatkuvasti, joten myös palvelutarjonta voi laajentua.

Toimintaa ohjaavat lait ja velvoitteet

Lastensuojelu on vahvasti lailla säädeltyä toimintaa, jota ohjaa lisäksi useat velvoitteet ja suositukset. Toimintamme taustalla ovat mm.

- Lastensuojelulaki
- Sosiaalihuoltolaki
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä
- Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöstöstä
- YK:n lapsen oikeuksien sopimus
- YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista
- Ammattieettiset ohjeet
- Sijaishuollon laatusuositus
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta

Omavalvonta

Kaarialla on omavalvontaohjelma, jonka pohjalta jokaisessa yksikössä laaditaan yksikkökohtaiset omavalvontaan kuuluvat asiakirjat, joita ovat esimerkiksi omavalvontasuunnitelma ja lapsen hyvää kohtelua koskeva suunnitelma. Suunnitelmat tarkastetaan ja päivitetään säännöllisesti, ja henkilökunta perehtyy niihin asianmukaisesti. Yhtiökohtaiset omavalvontasuunnitelmat ja muut asiakirjat löytyvät verkkosivuiltamme www.lastensuojelukaaria.fi. Sivuilta löydät myös muuta tarkempaa toimipaikkakohtaista tietoa sijaishuoltoyksiköistämme.

Kaariassa kerätään säännöllisesti palautetta asiakkailta eli sijoitetuilta lapsilta ja heidän perheiltään sekä palvelun tilaajilta ja työntekijöiltä. Palaute käydään läpi säännöllisesti, jolloin epäkohdat huomataan ajoissa ja niihin voidaan puuttua heti. Hyvin sujuvaa toimintaa voidaan tarvittaessa edelleen kehittää ja jalkauttaa myös toisiin yksiköihin.

Dokumentointi

Kaarian yhtiöillä on laadittuna rekisteri- ja tietosuojaselosteet. Yhtiöillä on käytössään sosiaalihuollon asiakastiedon tallentamiseen ja käsittelemiseen tarkoitettu Nappula-asiakastietojärjestelmä, johon pääsee vain kirjautunut käyttäjä omilla tunnuksillaan. Kirjaaminen on jokaisen työntekijän vastuulla, ja siihen perehdytetään asianmukaisesti myös tietosuojakäytänteiden osalta. Päivittäiskirjaukset ja koosteet tehdään ohjeistuksen mukaisesti. Asiakkuuden päätyttyä kirjaukset toimitetaan palvelun tilaajalle, ja ne poistetaan Kaarian tietojärjestelmästä.

Sijaishuollon yksiköiden vuorokausihinnan sisältö

Vuorokausihintaan sisältyy suurimpana eränä kiinteistön kulut ja henkilöstökustannukset. Luonnollisesti vuorokausihintaan kuuluvat ruokailukustannukset: riittävä, monipuolinen, ravitseva ja erityisruokavaliot huomioon ottava ruoka. Ruokailukuluihin sisältyy myös luonapitokorvaus, joka on korvaus kotilomista lapsen perheelle tai muulle sovitulle lomapaikalle. Sijoitusyksikkö vastaa lapsen vaatteista, harrastuskuluista sekä kuljetuskustannuksista esimerkiksi lomille, kavereille, kouluun tai terapiaan tai muihin palveluihin. Samoin se vastaa koulukustannuksista sekä terveydenhuollon kustannuksista, lääkkeiden hankkimisesta sekä esimerkiksi parturissa käynnistä. Lisäksi lapset saavat sijoituksen aikana lakisääteistä viikko- ja käyttörahaa.

Kaarian visio ja strategiset tavoitteet

Kaarian tavoitteena on mahdollistaa laadukas ja ihmislähtöinen lastensuojelutyö lastensuojeluyksiköissä. Tavoitteenamme on tuoda lastensuojelukentän tarpeisiin rohkeita visioita ja kehittää palveluita niin, että ne toisivat alalle uusia, tarpeisiin vastaavia palveluita. Haluamme olla erinomainen työnantaja sosiaalialan ammattilaisille.